

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ

МАТЕРІАЛИ

**VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

(м. Полтава, 2-3 квітня 2020 року)

**Полтава
2020**

Міністерство освіти і науки України
Центральна спілка споживчих товариств України
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ
ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ

МАТЕРІАЛИ

VII міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 2–3 квітня 2020 року)

Полтава
ПУЕТ
2020

Програмний комітет

О. О. Нестуля, голова комітету, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Члени програмного комітету

Е. Б. Аймагамбетов, д. е. н., професор, ректор Карагандинського економічного університету;

С. М. Лебедєва, д. е. н., професор, ректор Білоруського торгово-економічного університету споживчої кооперації;

А. А. Мазаракі, д. е. н., професор, ректор Київського національного торговельно-економічного університету;

Л. А. Шавга, д. е. н., професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови;

Х. Н. Факеров, д. е. н., професор, ректор Таджикиського державного університету комерції.

Організаційний комітет

О. В. Манжура, голова організаційного комітету, д. е. н., доцент, проректор із науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

Г. О. Бірта, заступник голови комітету, к. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи (ТБЕМС) ПУЕТ;

Т. В. Сахно, д. х. н., с. н. с., професор кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Х. З. Махмудов, д. е. н., професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії (ПДАА);

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, декан факультету товарознавства, торгівлі та маркетингу, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

С. А. о. Багіров, к. т. н., доцент, доцент кафедри електромеханіки та електрообладнання Азербайджанського технічного університету;

О. А. Галич, к. е. н., професор, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій ПДАА;

С. Е. Мороз, к. пед. н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права ПДАА;

О. В. Калашник, к. т. н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права ПДАА;

О. В. Кириченко, к. т. н., доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Л. М. Губа, к. т. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Ю. Г. Бургу, к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

А. Д. Кобищан, к. т. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

О. О. Горячова, к. т. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

З. П. Рачинська, ст. викладач кафедри ТБЕМС ПУЕТ.

Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів : матеріали VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (2–3 квітня 2020 року). – Полтава : ПУЕТ, 2020. – 407 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-373-7

У матеріалах конференції розглядаються теоретичні й методологічні засади проведення експертизи товарів, ідентифікація та фальсифікація товарів, експертні дослідження харчових продуктів і нехарчової продукції як інструмент впливу на безпечність і засіб захисту прав споживачів, митна політика України в умовах поглиблення інтеграційних процесів, формування професійних компетентностей під час підготовки фахівців із підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

УДК 658.62-047.37

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2020

ISBN 978-966-184-373-7

СПОСОБИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ТА МЕТОДИ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ ПРОДУКТІВ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ

Л. В.Флока,

доцент кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної
справи, канд. с.-г. наук

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі», Україна, м. Полтава

Продукти дитячого харчування призначені для задоволення потреб дитячого організму в харчуванні на різних етапах його розвитку. Оскільки їжа відіграє важливу роль в житті людини, є пластичним матеріалом для побудови основних тканин і кісток зростаючого організму, а також джерелом енергії, необхідної для заповнення всіх енергетичних затрат в процесі життєдіяльності, то роль цієї групи продуктів для дитячого організму надзвичайно велика.

Важливими факторами, які формують якість продуктів дитячого харчування, є сировина, її хімічний склад та особливості технології виробництва. В комплексі вони повинні забезпечувати випуск готової продукції, яка відповідає основному призначенню продуктів дитячого харчування – максимально повне забезпечення організму дитини в корисних та збалансованих для засвоєння речовин і енергії.

В останні роки фальсифікація на українському ринку досягла неймовірного розміру. Причому підробки виробляються як на українському ринку, так і за кордоном. Це відноситься і до продуктів для дитячого харчування [1].

Ідентифікаційна експертиза якості є основоположною при оцінці, експертизі якості, сертифікації. Всі ці дії з товаром спрямовані на встановлення відповідності того чи іншого виробу певним вимогам.

Найбільш поширеним видами ідентифікації продуктів дитячого харчування є асортиментна, кваліметрична і інформаційна.

Асортиментна ідентифікація продуктів дитячого харчування – встановлення відповідності заявленої на маркуванні групової, видової або марочної приналежності продуктів, а також країни походження.

Оскільки багато видів продуктів дитячого харчування відносяться до продуктів глибокої переробки (наприклад, каші на заварній основі, плодоовочеві соки і пюре, консерви м'ясні, рибні), вони втрачають найбільш істотні ознаки вихідної сировини, що визначає видову приналежність продуктів дитячого харчування. Внаслідок цього часто неможливо встановити тільки за органолептичними показниками вид продуктів дитячого харчування, особливо якщо їх специфічний смак і запах обумовлені не смаком і запахом вихідної сировини, а знову утворилися або спеціально доданими в процесі виробництва речовинами.

У зв'язку з цим, при ідентифікації необхідно визначати найхарактерніші фізико-хімічні показники якості. Так, при видової ідентифікації продуктів дитячого харчування на молочній основі необхідно досліджувати їх жирно-кислотний склад, а продуктів дитячого харчування на плодоовочевої основі – якісний і кількісний склад органічних кислот і мінеральних речовин.

Марочну ідентифікацію необхідно проводити шляхом зіставлення по найбільш істотним ідентифікує ознаками досліджуваного зразка продуктів дитячого харчування певної товарної марки з подоланням (контрольним) зразком тієї ж товарної марки, відібраної на підприємстві-виробнику або в уповноважених ним представників, наприклад дистриб'юторів.

Ідентифікацію продуктів дитячого харчування по країні походження можна здійснювати за допомогою інформації на маркуванні. Маркування теж може стати об'єктом фальсифікації, а зазначені на ній відомості – недостовірними. У зв'язку з цим надзвичайно важливо виявити суттєві ідентифікуючі ознаки, які могли б вказати на країну походження продуктів дитячого харчування [2].

Кваліметрична ідентифікація продуктів дитячого харчування – це визначення їх відповідності встановленим вимогам нормативних документів, а також заявленому компонентного складу сировини і рецептурою.

Одним з найважливіших підвидів даної ідентифікації є компонентна ідентифікація, яка призначена: для перевірки всіх компонентів, зазначених на маркуванні; виявлення наявності невластивих або не заявлених на маркуванні компонентів, в тому числі шкідливих і (або) небезпечних. Так, при виробництві продуктів дитячого харчування на молочній основі для грудних дітей або дітей молодшого дошкільного віку частина молочного жиру може бути замінена на кокосову або пальмоядрову олію, що неприпустимо при компонентної ідентифікації. У зазначеному випадку доцільно визначити жирнокислотний склад продуктів дитячого харчування. Іншим прикладом виявлення не властивих продуктів дитячого харчування компонентів може служити виявлення в них ГМО.

Рецептурна ідентифікація продуктів дитячого харчування проводиться з метою встановлення повноти вкладення основних і допоміжних видів сировини відповідно до затвердженої рецептурою. Для цього виробник повинен представити досліднику інформацію про рецептуру продуктів дитячого харчування, так як на відміну від компонентного складу рецептура продуктів дитячого харчування не вказується на маркуванні. Крім того, при компонентної ідентифікації виявляється лише перелік компонентів, а при рецептурної – якісний і кількісний склад основного і допоміжного сировини [4].

Інформаційна ідентифікація продуктів дитячого харчування є спільною процедурою, що супроводжує асортиментну і кваліметричну ідентифікацію. Засобами її здійснення служать маркування і товарно-супровідні документи, в яких зазначено основні характеристики продуктів дитячого харчування: асортиментна приналежність (найменування продукції, найменування

підприємства-виробника, його юридична адреса), якісна (склад продукту, його інгредієнти, номер стандарту або технічного умови, термін придатності) і кількісна (маса-нетто) характеристики.

До загальних ознак асортиментної ідентифікації відносяться в основному органолептичні показники: зовнішній вигляд (форма, колір), ступінь подрібнення, смак і запах. Підгрупи продуктів дитячого харчування, виготовлені з основної сировини різних однорідних груп, не мають загальних фізико-хімічних показників, які відносяться до специфічним ознаками ідентифікації [3].

Одним з можливих результатів ідентифікації продуктів дитячого харчування є виявлення їх фальсифікації. Продукти дитячого харчування частіше піддаються кваліметричній і інформаційної фальсифікації і значно рідше – асортиментної. Це обумовлено тим, що на ринку продуктів дитячого харчування присутні в основному великі виробники, що спеціалізуються на випуску товарів цієї групи і дорожать своїм брендом. Однак випадки виявлення фальсифікованої продукції, особливо імпортової, все ж зустрічаються. Тому доцільно їх розглянути.

Кваліметрична фальсифікація – підробка товарів за допомогою харчових добавок, що поліпшують органолептичні властивості або збереженість, а також часткової або повної заміни дорогої сировини вищої градації якості нижчої, більш дешевою.

Інформаційна фальсифікація – неминучий супутник кваліметричної і асортиментної ідентифікації. Розрізняють два способи фальсифікації інформації продуктів дитячого харчування: недостовірність і недостатність відомостей на маркуванні і в товарно-супровідних документах [5].

Таким чином, на ринку продуктів дитячого харчування, на жаль, зустрічаються фальсифіковані продукти. Для їх виявлення необхідно проводити асортиментну, кваліметричну і інформаційну ідентифікацію продуктів дитячого харчування з використанням органолептичних і вимірювальних методів.

Список використаних інформаційних джерел

1. Должанський І.З. Аналіз ринку дитячого харчування України [Текст] / І. З. Должанський, Г. О. Вороніна // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2019. – № 1. – С. 82– 89.
2. Николаева М.А. Товарный менеджмент и экспертиза продуктов детского питания: учебное пособие./ Николаева М.А., Рязанова О.А. – М.: «Инфра-М Норма», 2016. – 224с.
3. Рязанова О. А. Товароведение продуктов детского питания: Учебное пособие./ Рязанова О.А., Николаева М.А. – М.: Издательство «Омега-Л»: Издательский дом «Деловая литература», 2003. – 144 с.
4. Сирохман І. В. Товарознавство харчових продуктів функціонального призначення [Текст] / І. В. Сирохман, В. М. Завгородня. – К. : Центр учбової літ-ри, 2009. – 544 с.